

Notulen van de vergadering van de Ministerraad op 19 april 1962

*'s Morgens te 10 uur aangevangen en 's middags voortgezet, Trêveszaal.

[De Raad besluit tijdens deze vergadering opnieuw 'dat de notulen inzake Nieuw-Guinea afzonderlijk worden rondgezonden' en 'uitsluitend in handen zullen komen van de Ministers en de betrokken Staatssecretarissen'.]

Aanwezig: De Minister-President De Quay en de Ministers Van Aartsen, Beerman, Cals, Klompé, Korthals, Luns, De Pous, Toxopeus, Veldkamp, Visser en Zijlstra (afwezig is Minister Marijnen).

Voorts zijn aanwezig de Staatssecretarissen Bot, Calmeyer en Van Houten.
Secretaris : J. Middelburg.

2. Buitenlands beleid

c. *Nieuw-Guinea* (Zie notulen MR 13 april 1962, punt 2.)

Minister *Luns* geeft een overzicht van de ontwikkeling in de afgelopen week. Spreker gelooft, dat in de vorige vergadering te snel over deze kwestie is beslist, waardoor niet de juiste beslissing is genomen. De Amerikanen waren met onze reactie zeer ingenomen. Thans moet gewacht worden op antwoord van de Amerikaanse Regering. Spreker heeft een persoonlijke boodschap van Rusk gehad. Hij verwijst verder naar een scherp stuk van de Senator Dodd, waarin een enquête naar het beleid van de Amerikaanse Regering inzake Nieuw-Guinea wordt gevraagd. Minister *Klompé* vraagt een fotocopie van dit stuk aan de Ministers te zenden. Minister *Luns* zegt dit toe. Spreker heeft bezoek ontvangen van de vertegenwoordiger van Dahomey, die met een andere vertegenwoordiger van de Brazzavillelanden naar Nieuw-Guinea is geweest. Hij vergeleek Nieuw-Guinea met Dahomey en achtte dit land rijp voor zelfstandigheid. Hij voorspelde, dat Nederland de grootste moeilijkheden zou krijgen als het het plan-Bunker aanvaardt.

Staatssecretaris *Bot* heeft de vorige dag een eerste gesprek gehad met de vier Papoea's die door de Nieuw-Guineeraad naar Nederland zijn afgevaardigd; deze middag zal hij een tweede gesprek hebben. In het eerste gesprek heeft hij de voorstellen-Bunker laten lezen alsmede het Nederlandse antwoord erop. De delegatie gaf uiting aan grote bezorgdheid en aan een zekere kritiek. De Papoea *Jouwe* zei, dat spreker in zijn uiteenzetting met geen woord had gerept over de soevereiniteit over Nieuw-Guinea. Dit achtte hij toch van betekenis, omdat Indonesië pretendeert de soevereiniteit over het gebied te bezitten, zodat alleen nog de feitelijke bestuursoverdracht nodig is; als dit wordt gedaan, kan Indonesië verklaren, dat het om een binnenlandse aangelegenheid gaat, waarmede de VN verder niets te maken hebben. De vervanging van Nederlandse ambtenaren door Indonesische ambtenaren zou betekenen, dat de Indonesiërs Nieuw-Guinea binnenstromen; van de voorgenomen Papoeanisering van het bestuur komt dan niets meer terecht. Ook de economische ontwikkeling zal onmiddellijk stop staan, aangezien Indonesië niet in staat is hiervoor iets te doen. Het bleek voorts, dat Papoea-leden van de Nieuw-Guineeraad brieven hadden gezonden aan de hoofden van de negerstaten in Afrika en ook contact hadden opgenomen met het oostelijk deel van Nieuw-Guinea via Port Moresby. De delegatieleden wezen er vervolgens op, dat de VN geen macht op Nieuw-Guinea zal hebben als Indonesië een afspraak niet wil nakomen. Zij kenden de Indonesiërs en zeiden geen behoefte te hebben hun standpunt nader te leren kennen, aangezien zij ook dagelijks via de radio erover hoorden.

De *Minister-President* stelt voor, dat wordt nagegaan of de Ministers ook nog een gesprek met de delegatie uit de Nieuw-Guineeraad kunnen hebben. Minister *Luns* geeft in overweging dan een maaltijd te houden, waarbij men met elkaar kan spreken.

De *Minister-President* heeft met de Voorzitter van de Tweede Kamer gesproken

over het opnieuw inlichten van de betrokken Kamercommissies; de afgelopen week is echter voorbij gegaan, zonder dat hij hierover iets heeft vernomen. Spreker vraagt zich af of dan van regeringszijde niet het initiatief moet worden genomen om te vragen de volgende week in de Kamercommissies weer de verdere ontwikkelingen mee te delen.

Minister *Toxopeus* stelt de vraag of de Kamercommissies dan op de hoogte zullen worden gebracht hoe de Regering op de voorstellen-Bunker heeft geantwoord. Minister *Luns* antwoordt, dat dit op het ogenblik niet mogelijk is; de Eerste-Kamerleden begrepen dit ook zeer wel.

Minister *Klompé* neemt aan, dat de Minister-President niet een bijeenkomst van de Kamercommissies zal eisen; als de Kamerleden geen bijeenkomst wensen, komt men dan niet bijeen. Zij adviseert het verzoek om een bijeenkomst van de Commissies in een brief aan de Kamervoorzitter vast te leggen.

Minister *Zijlstra* is van mening, dat het geen zin heeft met de Kamercommissie te spreken voordat antwoord van de Amerikanen is ontvangen en de Ministerraad hierover een gedachtenwisseling heeft gehad. De *Minister-President* stelt voor, dat hij in overleg met Minister *Luns* een brief aan de Kamervoorzitter zal schrijven, waarin hij de eerste week van mei zal noemen. Minister *Luns* merkt op, dat hij van 1 tot 7 mei met Minister *Visser* voor de vergadering van de NAVO-raad in Athene zal zijn.

Minister *Zijlstra* acht het wenselijk de Papoeadelegatie zodanig bij de ontwikkeling der dingen te betrekken, dat zij op dezelfde wijze de druk van de internationale situatie voelt als de Regering. De *Minister-President* is om deze reden voorstander van het betrekken van de Papoea's in de Nederlandse delegatie.

Minister *Luns* antwoordt op een vraag van Minister *Cals*, dat Indonesië nog niet aan Bunker op diens voorstellen heeft geantwoord. Minister *Cals* heeft de vorige dag via de televisie de heer *Suurhoff* gehoord, die aankondigde, dat een petitionnement inzake het openen van onderhandelingen met Indonesië en het niet-zenden van versterkingen naar Nieuw-Guinea op 3 mei zal worden ingediend. De indruk werd gewekt, dat Indonesië de voorstellen-Bunker heeft aanvaard en Nederland niet, maar dat de Regering wel troepen naar Nieuw-Guinea stuurt. Spreker stelt de vraag of van regeringszijde niet kan worden gezegd, dat Nederland zich heeft gehaast te antwoorden, maar dat Indonesië nog niet geantwoord heeft en dat de Nederlandse Regering ook wil, dat de bevolking van het gebied zich uitspreekt. Minister *Luns* is er sterk voor uitgebreide voorlichting te geven, maar het is volstrekt onmogelijk om precies te zeggen hoe het met de geheime besprekingen staat. De *Minister-President* stelt voor dit punt nog eens nader te bekijken. De *Raad* verklaart zich hiermede akkoord.

- - -